

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA DODATAK LIKOVNOJ KULTURI U NASTAVI NA BOSANSKOM JEZIKU ZA TREĆI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE SA FONDOM OD 24 ČASA

(U prijedlogu Plana i programa za dodatak likovnoj kulturi na nastavu na BOSANSKOM JEZIKU dat je važeći plan i program Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja koji se primjenjuje i u nastavi na bosanskom jeziku. Na samom kraju date su nastavne jedinice koje kroz primjere obrađuju kulturu i umjetnost SANDŽAČKIH BOŠNJAKA, i to u procentu od 30%)

(LIKOVNA KULTURA ZA TREĆI RAZRED FOND ČASOVA 72)

SADRŽAJI PROGRAMA:

1. KORIŠĆENJE RAZNIH MATERIJALA ZA KOMPONOVANJE (medijumi i prošireni medijumi)(6+2)

- **Dorada i preoblikovanje započetih oblika**
Pojmovi: medijumi – prošireni medijumi

2. KOMPOZICIJA I POKRET U KOMPOZICIJI (6+6)

- **Kompozicija linija, kompozicija boja, kompozicija oblika, kompozicija svjetlina i sjenki, kompozicija raznih materijala u skladu sa proširenim medijumima**
Pojmovi: kompozicija

3. ORNAMENTIKA(6+6)

- **Linearna ornamentika, površinska ornamentika, trodimenzionalna ornamentika**
Pojmovi: ornament

4. PROSTOR (POVEZIVANJE RAZNIH OBLIKA U CJELINU)(6+4)

- **Automatski način crtanja, subjektivno osjećanje prostora, iluzija prostora, linije, površine, oblici i boje u prostoru, šaljivi prostor...**
Pojmovi: prostor, iluzija prostora...

5. ODABIRANJE SLUČAJNO DOBIJENIH LIKOVNIH ODNOSA PO LIČNOM IZBORU UČENIKA(4+4)

Slika slučaj (izvođenje emotivno-afektivnih sadržaja prema uzrastu učenika)
Pojmovi: mašta

6. PLAKAT, BILBORD, REKLAMA(6+2)

- **Vizuelneinformacije, poruke, preporuke...**
Pojmovi: vizuelnaporuka

7. LIKOVNE PORUKE KAO MOGUĆNOST SPORAZUMEVANJA(6+6)

- **Prepoznavanje karakteristika insekata, životinja, profesija kod ljudi...**
Pojmovi: vizuelno sporazumevanje

8. LIKOVNA DJELA I SPOMENICI KULTURE(1) **DJELA SUVREMENIH MEDIJUMA**

- **Izbor djela i spomenika kulture u skladu sa zahtevima cjelina programa i uzrasnim mogućnostima učenika**

NAPOMENA: Sadržaji programa za nastavu na **bosanskom jeziku** u potpunosti prate sadržaje propisane od strane Ministarstva prosvete Republike Srbije (tu spadaju i svi ciljevi i zadaci kao i standardi propisani od strane Ministarstva).

Nastavne teme kroz koje bi se ostvarivao zakonski maksimum od 30% nastavnih sadržaja, a odnose se na kulturu i umjetnost Bošnjaka su sljedeći:

PRIJEDLOG PLANA I PROGRAMA ZA DODATAK LIKOVNOJ KULTURI U NASTAVI NA BOSANSKOM JEZIKU ZA TREĆI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE SA FONDOM OD 24 ČASA

- **KORIŠĆENJE RAZNIH MATERIJALA ZA KOMPONOVANJE(4 časa)**
(Oblikovanje – preoblikovanje, slikanje tradicionalnih upotrebnih predmeta bošnjačke kulture po izboru učenika upotrebljavajući različite materijale)
- **KOMPOZICIJA I POKRET U KOMPOZICIJI(6 časova)**
(Kompozicija linija, oblika, boja, svjetlina i sjena, kompozicija raznih materijala u skladu sa medijumima koje obuhvata (primjeri likovnih djela Bošnjaka, bošnjačka kuća, avlija, mahala, sokak))
- **ORNAMENTIKA(6 časova)**
(Dekorativna umjetnost Bošnjaka: ukrašavanje šamija, peštemalja, dževahir-kutija, sehara, pervasta, perdi)
- **PROSTOR (POVEZIVANJE RAZNIH OBLIKA U CJELINU)(5 časova)**
(Automatski način crtanja, subjektivno osjećanje prostora, iluzija prostora, linije, površine, oblici i boje u prostoru po motivima kuturno-historijskih spomenika Bošnjaka – džamija, tekija, mekteba, hamama, medresa, šadrvana)
- **LIKOVNE PORUKE KAO MOGUĆNOST SPORAZUMIJEVANJA (2 časa)**
(Prepoznavanje profesija koje su postojale nekada u Staroj čaršiji (čilimarski zanat, kujundžijsko-filigranski zanat, drvorezbarski zanat))
- **LIKOVNA DJELA I SPOMENICI(1 čas)**
DJELASUVREMENIH MEDIJUMA
(Spomenici kulture novog vijeka, spomenici sakralne i profane arhitekture u Bošnjaka i bošnjački umjetnici –SULU (Sandžačko udruženje likovnih umjetnika))

Izbor tema se odnosi i na izradu budućih udžbenika ili dodataka za nastavu na bosanskom jeziku i obuhvatala bi primjere od kapitalnog značaja za kulturu Bošnjaka, kao i najznačajnije primjere suvremenog bošnjačkog slikarstva.

Cilj vaspitno-obrazovnog rada u nastavi likovne kulture jeste da podstiče i razvija učenikovo stvaralačko mišljenje i djelovanje u skladu sa demokratskim opredjeljenjem društva i karakterom ovog nastavnog predmeta.

Zadaci:

- razvijanje sposobnosti učenika za opažanje oblika, veličina, svjetlina, boja, položaja oblika u prirodi;
- razvijanje pamćenje, povezivanje opaženih informacija, što čini osnovu za uvođenje u vizuelno mišljenje;
- stvaranje uslova za razumijevanje prirodnih zakona i društvenih pojava;
- stvarati uslove da učenici na svakom času u procesu realizacije sadržaja koriste tehnike i sredstva likovno-vizuelno izražavanja;
- razvijanje sposobnosti za prepoznavanje tradicionalne, moderne, savremene umjetnosti;
- razvijati učenikove potencijale u oblasti likovnosti i vizuelnosti, te mu pomagati u samostalno izražavanju korišćenjem primerenih tehnika i sredstava;
- razvijati ljubav prema vrijednostima izraženim u djelima svih oblika umejtnosti;
- da stvara interesovanje i potrebu za posjećivanjem izložbi, galerija, muzeja i čuvanje kulturnih dobara;
- da osjetljivost za likovne i vizuelne vrijednosti koje stiču u nastavi, primjenjuju u radu i životu;
- razvijati senzibilitet za lijepo pisanje;
- razvijati motoričke sposobnosti učenika.

Operativni zadaci:

Učenici treba da:

- likovno izražavanje učenika u funkciji razvijanja mišljenja i vizuelnog likovnog estetskog senzibiliteta zamedijume, uz korišćenje raznih materijala za komponovanje, pokret u kompoziciji, ornamentiku, prostor, odabiranje slučajno dobijenih likovnih odnosa po ličnom izboru, plakat i likovne poruke kao mogućnostsporazumijevanja;
- uvođenje učenika u različite mogućnosti komunikacija;
- stvaranje uslova za razvijanje svijesti o potrebi čuvanja čovjekove prirodne i kulturne okoline, te aktivnogučestvovanja u kvalitetnom estetskom i prostornom uređenju životne okoline.